

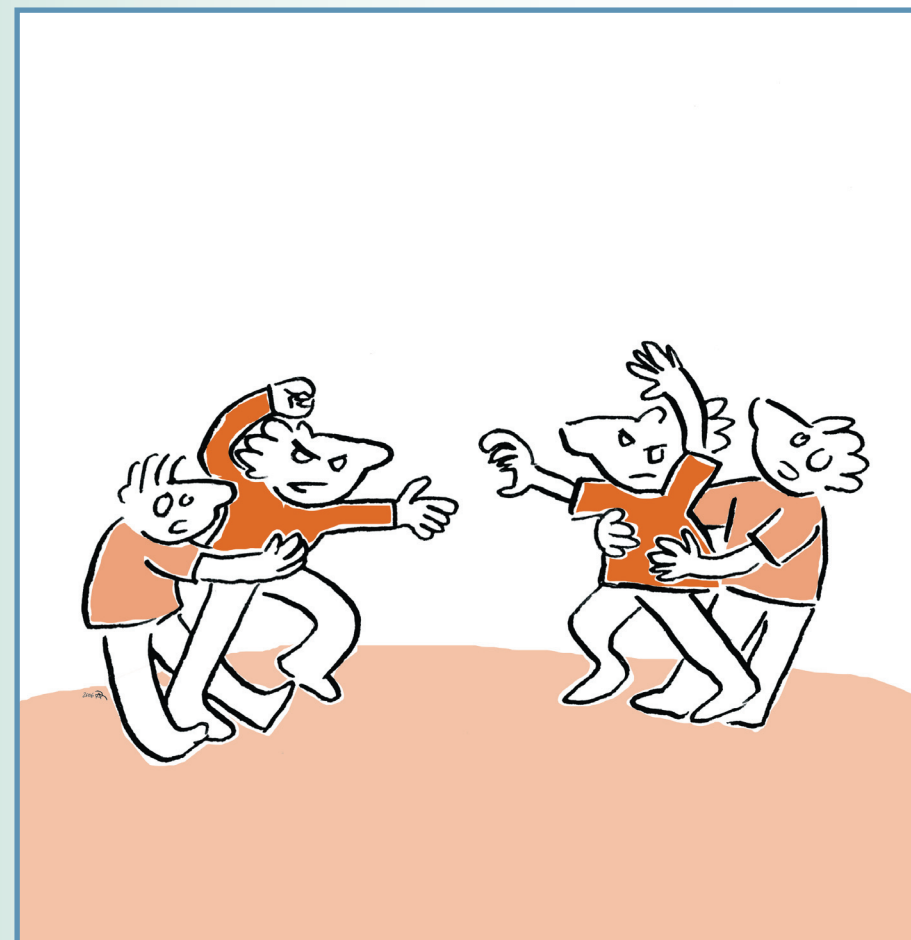
„ÉS AKKOR EGYMÁSNAK ESTÜNK”

SZKB209_003

A modul szerzője: Borbélyné Nagy Éva

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

9. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangelés, a feldolgozás előkészítése					
I/a Mit jelent a konfliktus neked?					
A	<p>A tanár bevezeti a témát, ismerteti a konfliktuskezelés fontos szerepét az emberi kapcsolatokban. 5 perc</p> <p>Mit jelent a konfliktus neked? – kérdésre, a gyerekek a tanári útmutatás alapján az D1-es melléklet segítségével először egyéni munkában válaszolnak. 5 perc</p> <p>Ezután párban megbeszélik véleményüket, majd a párok négyfős kis csoportokat alakítanak, és közösen meghatározzák a konfliktus fogalmát. 10 perc</p> <p>Felírják a megalkotott fogalmat az A/3-as lapokra. Az osztály összeveti a kis csoportokban megfogalmazott elképzeléseket. 10 perc</p>	<p>Figyelem fejlesztése</p> <p>Önismeret Kifejezőkészség fejlesztése Együttműködés fejlesztése</p>	<p>Frontális osztálymunka – magyarázat</p> <p>Egyéni munka Páros munka – megbeszélés Csoportmunka – megbeszélés</p>	<p>D1 (Mit jelent számomra a konfliktus?) Toll, A/4-es lapok A/3-as lapok kiscsoportonként, ragasztó</p>	<p>P1 (Mit jelent számomra a konfliktus?)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Kreatív problémamegoldás					
A	<p>A tanár ismerteti a feladatot, felolvassa a történeteket. A gyerekek kiválasztják, melyik feladat megoldásával szeretnének foglalkozni.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p> <p>A leopárd, a kecske és az abrak Párokban megkapják a szöveget, és együtt keresik a megoldást. Majd kiscsoportokban dolgoznak tovább, és egyeztetik a megoldásokat. (Új kiscsoportok alakulnak.) Az egyes csoportok ismertetik megoldásaikat, és megpróbálnak közös nevezőre jutni.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Helyzetfelismerés Összefüggések látása Kommunikáció Meggyőzés Együttműködés fejlesztése Belátás képessége</p>	<p>Frontális osztálymunka – ismertetés</p> <p>Páros munka Csoportmunka Vita</p>	D2 (Történetek)	P2 (A történetek, és a történetek feldolgozása)
B	<p>Az örökölt tevék Párokban megkapják a szöveget, és együtt keresik a megoldást. Majd kiscsoportokban dolgoznak tovább, és egyeztetik a megoldásokat. (Új kiscsoportok alakulnak.) Az egyes csoportok ismertetik megoldásaikat és megpróbálnak közös nevezőre jutni.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Helyzetfelismerés Összefüggések látása Kommunikáció Meggyőzés Együttműködés Belátás képessége</p>	<p>Páros munka Csoportmunka Vita</p>	Papír, toll	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	<p>A csoport a két történet egyikéből szerepjátékot játszhat. A szerepjátékra a történet felolvasása után kerül sor, ezáltal segít a tanulóknak megoldási alternatívákat találni.</p> <p>A megoldást is eljátszhatják.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Élményszerzés</p> <p>Beleérzőképesség fejlesztése</p>	<p>Dráma</p> <p>Felfedezés</p>	Papír, toll	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/c Értékelő megbeszélés					
A	<p>Szabad a gazda! A mennyiben nem sikerül helyes megoldást találni, a tanár kiadja a gyerekeknek a történet végét felolvasásra. A gyerekek beszámolnak arról, hogy nehéz, vagy könnyű volt-e keresni a helyes megoldást.</p> <p>Megbeszéljük, hogy ismernek-e hasonló történeteket, meséket, amelyek megoldása szintén kreativitást igényel.</p> <p>Beszámolnak arról is, hogyan érezték magukat vita közben.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Kritikus gondolkodás</p> <p>Mérlegelő és elemző képesség</p> <p>Kommunikációs készség</p> <p>Együttműködés fejlesztése</p> <p>Aktív figyelem</p>	<p>Frontális munka</p> <p>– tanári magyarázat</p>		
B	<p>Szabad a gazda! Amennyiben nem sikerül helyes megoldást találni, tanár kiadja a gyerekeknek a történet végét felolvasásra. A gyerekek beszámolnak arról, hogy nehéz, vagy könnyű volt-e keresni a helyes megoldást.</p> <p>Megbeszéljük, hogy ismernek-e hasonló történeteket, meséket, amelyek megoldása hasonló kreativitást igényel.</p> <p>Beszámolnak arról is, hogyan érezték magukat vita közben.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Kritikus gondolkodás</p> <p>Mérlegelő és elemzőképesség</p> <p>Kommunikációs készség</p> <p>Együttműködés fejlesztése</p> <p>Aktív figyelem</p>	<p>Frontális munka</p> <p>– tanári magyarázat</p>		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	<p>Szabad a gazda! A gyerekek egy-egy csoportja (beavatottak) megjeleníti a történetet és a megoldást. Az osztály kitalálja a látottak alapján a megfejtést.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Élményszerzés Beleérzőképesség fejlesztése Kommunikációs készség fejlesztése</p>	Dráma		
II. Az új tartalom feldolgozása					
II/a Osztokodás					
A	<p>Háromfős csoportok alakulnak azonos színű papírok választásával. A tanár röviden ismerteti, majd kiadja a feladatot.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p> <p>Osztokodási feladaton dolgoznak a kiscsoportok, eldöntik, hogyan osztják el a „dolgozat” hármuk között. A feladatlap segítségével értelmezik részvételüket a játékban, eközben megfogalmazzák és leírják tapasztalataikat saját konfliktuskezelési stratégiájukról.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Döntésképeség Figyelem</p> <p>Feszültségkezelés Döntésképeség fejlesztése Kommunikációs készség fejlesztése Konstruktivitás Együttműködés Tolerancia Önismeret fejlesztése</p>	<p>Frontális – magyarázat</p> <p>Csoportmunka – problémamegoldás</p>	D3 (Osztokodási feladat) Osztokodásra alkalmas tárgyak, például édesség, gyümölcs, képek stb., annyiszor 6 darab, ahány hármás kiscsoport dolgozik	
B	<p>Egyéni munkában a gyerekek elolvassák a feladatot ,és válaszolnak a kérdésekre.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Önreflexió Önismeret fejlesztése</p>	Egész osztály – egyéni munka	D4 (Én hogyan kezelem a konfliktust?)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Konfliktustörténetek feldolgozás, elemzése					
A	<p>A tanár röviden összefoglalást ad a konfliktusok keletkezéséről, megoldási módjairól.</p> <p>Magyarázatot ad a konfliktusok jellegzetes okairól, azok csoportosításáról. (Visszautal a közösen átélt tapasztalatokra.)</p> <p>Ismerteti a következő feladatot.</p> <p>10 perc</p> <p>A gyerekek újabb 4-5 fős csoportokat alakítanak. (Például: a különböző évszakban születettek kerülnek egy csoportba.) A csoportok közösen beszámolnak átélt konfliktustörténetekről, amelyekből kiválasztanak egyet. A táblázat (D5) segítségével közösen elemzik a konfliktust, és feldolgozzák az alkalmazott konfliktuskezelési stratégiák szempontjából.</p> <p>20 perc</p>	<p>Fogalomtisztázás</p> <p>Élmények felidézése</p> <p>Rendszerező képesség fejlesztése</p> <p>Konstruktivitás</p> <p>Kommunikáció</p> <p>Helyes nyelvhasználat</p>	<p>Frontális osztálymunka – magyarázat</p> <p>Csoportmunka - problémamegoldás</p>	D5 (Egy konfliktustörténet elemzése)	P4 (A konfliktusok keletkezése és lehetséges okai)
B	<p>A gyerekek újabb 4-5 fős csoportokba rendeződnek. Egy olyan rövid történetet írnak közösen, amelyben két ember áll konfliktusban egymással. A táblázat (D5) segítségével elemzik a lehetséges válaszaikat a konfliktuskezelési stratégiák szempontjából.</p> <p>20 perc</p>	<p>Konstruktivitás</p> <p>Kommunikáció</p> <p>Helyes nyelvhasználat</p> <p>Kreativitás</p>	Csoportmunka – problémamegoldás	D5 (Egy konfliktustörténet elemzése)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III./a					
A	Újra az egymás mellett ülő párok és az első kiscsoportok dolgoznak együtt. Feladatuk: egy, a gyerekek közötti kapcsolatokban jellemzően felmerülő problémán bemutatni egy-egy tipikus konfliktuskezelési stratégiát. (A választás kártyahúzással történik.) A gyerekek megírják és felolvassák a párbeszédet, és az osztály kitalálja, hogy melyik típusról van szó. Megnevezik a konfliktus alapvető okait. 20 perc	Összefüggések látása Kreativitás Szabatos fogalmazás Humor	Kooperatív – Gondolkozz, beszéld meg! Kupactanács	D6 (Kártyák)	
B	Szabad választás alapján 4-5 fős csoportok alakulnak szabad választás alapján. Feladatuk: egy, a gyerekek közötti kapcsolatokban jellemzően felmerülő problémán bemutatni egy-egy tipikus konfliktuskezelési stratégiát. (A választás kártyahúzással történik.) A gyerekek kidolgozzák és bemutatják a jelenetet, és az osztály kitalálja, hogy melyik típusról van szó. 20 perc	Összefüggések látása Kreativitás Beleélőképesség fejlesztése Kommunikáció fejlesztése Humor	Dráma – szerepjáték	D6 (Kártyák)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	Ismert irodalmi alkotások, drámák konfliktusait is lehet elemezni, Aesopus, La Fontaine meséi is jó alapot adhatnak a konfliktuskezelés elemzéséhez. 20 perc	Összefüggések látása Kreativitás Beleélőképesség fejlesztése Elemző képesség	Csoportmunka	Irodalmi idézetek	
III./ b					
A	Minden csoporttag beszámol arról, hogy mi volt a közös munkában számára a legnagyobb élmény. Melyik konfliktuskezelési stratégiát szeretné erősíteni a jövőben, a konfliktusai kezelésekor. 20 perc	Önreflexió Önismeret fejlesztése	Kooperatív tanulás – szóforgó		

MELLÉKLETEK

Tanári mellékletek:

P 1 Mit jelent számomra a konfliktus?

P2 A történetek, és a történetek feldolgozása

P3 Osztozkodás

P4 A konfliktusok keletkezése és lehetséges okai

P5 (És akkor egymásnak estünk)

Tanulói mellékletek:

D1 Mit jelent számomra a konfliktus?

D2 A történetek

D3 Osztozkodási feladat

D4 Én hogyan kezelem a konfliktust?

D5 Egy konfliktustörténet elemzése

D6 Kártyák

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 (És akkor egymásnak estünk ...)

Mit jelent számomra a konfliktus?

„– Hát akkor ítélkezzél saját magadon – mondta a király. – Ez a legnehezebb. Magunkon ítélkezni sokkal nehezebb, mint másokon. Ha sikerül helyesen ítélkezned saját magad fölött, az annak a jele, hogy valós bölcs vagy.”

Antoine de Saint-Exupéry: *A kis herceg*. Móra Könyvkiadó, Budapest, 1970. (45. oldal)

A konfliktusok kezelése elsősorban azon múlik, hogy mennyire sikerül az indulatainkat kezelni, kordában tartani, illetve reakcióinkat ellenőrzés alatt tartani a bennünket ért valós vagy vélt sérelmek esetén. Tudatosítsuk a tanulóknak, hogy a másik ember, a társa szavaiért, tetteiért nem felelős, de mindenki **felelős sajátjaiért**. Az önismeret, mások ismerete sokat segít a mindennapokban gyakran előforduló konfliktusok megértésében és kezelésében. A konfliktus szerves része életünknek, ha megtanuljuk kezelni, ellenőrzésünk alatt tartani saját érzelmeinket, indulatainkat, akkor jó esélyünk van arra, hogy ne csak negatív élmények, tapasztalatok kötődjenek a konfliktusokhoz, hanem energiaforrásként és tanulási lehetőségként is tudjuk értelmezni azokat.

A konfliktusban tanúsított viselkedés két összetevő eredménye: az egyik az egyén adottságai, a másik, hogy mit igényel a helyzet. Konfliktuskezelő viselkedésmódunk lehet:

elkerülő – alkalmazkodó – versengő – kompromisszumkereső – problémamegoldó

Mind az öt konfliktuskezelési mód hasznos lehet bizonyos helyzetekben. Egy konfliktuskezelési mód hatékonysága az adott konfliktushelyzet sajátosságaitól és attól függ, hogy mennyire ügyesen, vagyis a körülményeknek megfelelően használjuk. Mindnyájan képesek vagyunk mind az öt konfliktuskezelési mód alkalmazására. Senkire nem jellemző egyetlen, merev stílus a konfliktusok kezelésében. Ugyanakkor mindenkiről elmondható, hogy bizonyos konfliktuskezelési módokat jobban tud használni, mint másokat, s azért hajlamos arra, hogy nagyobb mértékben hagyatkozzon ezekre, mint amazokra.

Miután a pedagógus kiosztja a tanulóknak a Mit jelent számomra a konfliktus című D1 munkalapot, a gyerekek egyéni munkával a körökbe beírják saját gondolataikat, asszociációjukat.

Párok kialakítása egyszerűen történik (az egymás mellett ülők kerülnek egy párba), a gyerekek összehasonlítják a munkalapokat, és megállapítják az azonosságokat és az eltéréseket! A tanulói mellékletben felsorolt kérdések segítenek strukturálni a beszélgetést.

Egy másik párral négyfős kiscsoportot alakítanak (fiúk, lányok vegyes csoportjait képezzük lehetőleg) és közösen meghatározzák a konfliktus fogalmát.

A kiscsoportok ismertetik (plakáton rögzítik) az osztály előtt a meghatározásokat, majd példákkal illusztrálják, hogy milyen jellegzetes konfliktus helyzetekkel találkoznak a hétköznapiakban.

P2 (És akkor egymásnak estünk ...)

A történetek feldolgozása

A kreatív gondolkodás jelentős előny a problémamegoldásban, különösen a nyertes-nyertes változat kidolgozásában. A legtöbb kultúrában vannak olyan hagyományos történetek, amelyben megfogalmazott probléma megoldása a résztvevők kreatív gondolkodását igényli.

Az alábbi két történet alkalmas arra, hogy a gyerekek közösen keressenek megoldást a felvetett feladatra. Átélik a problémamegoldás izgalmát, feszültségét, és azt, hogy lehetséges olyan bölcs megoldást találni, amely az érintett felek egyike számára sem jelent veszteséget.

Tetszés szerint válasszuk ki a feldolgozandó történetet, vagy kínáljuk fel, hogy a gyerekek dönthessék el melyikkel foglalkoznának szívesebben.

Ideális esetben mindkét történetet feldolgozhatjuk.

A megoldáson először párokban, majd 4-5 fős kiscsoportokban dolgozzanak a gyerekek. A csoportalakításnál használjuk a „Keveredj, állj meg, csoportosulj!” módszert.

Amennyiben vita alakul ki a helyes megoldás keresése körül, moderáljuk a beszélgetést, segítsünk megőrizni a konstruktív együttgondolkodás lehetőségét a feladatmegoldás során.

A mesék alkalmasak arra is, hogy dramatikus módon jelenítsék meg őket a gyerekek és így keressék a helyes megoldást.

A történetek

A leopárd, a kecske és az abrak

Egy ember vásárolt egy leopárdot, egy kecskét és egy köteg abrakot. Elindult hazafelé, ám útközben egy folyón kellett átkelnie. Egy apró csónakot talált, amelybe magán kívül csak egyvalami fért be.

Hogyan oldotta meg a problémát? Ha a leopárdot viszi át először, a kecske megeszi az abrakot. Ha a kecskét hagyja ott a leopárddal, akkor a leopárd eszi meg a kecskét.

Hosszú gondolkodás után az ember elhatározta, hogy először a kecskét viszi át a túlsó partra, hátrahagyva a leopárdot és az abrakot. Másodszor a leopárddal kelt át, de a visszaúton magával vitte a kecskét. Harmadszorra az abrakot vitte át, és a másik parton hagyta a leopárddal. Negyedszerre a kecske kelt át biztonságban.

Az örökölt tevék

Sufi biztos akart lenni, hogy három tanítványa a halála után talál egy igazi mestert, aki utat mutat nekik. Végrendeletében három tanítványára tizenhét tevét hagyott örökül, az alábbi rendelkezéssel:

„A tevéken az alábbi arányban kell megosztóznok: a legidősebbnek a tevék fele jár, a középsőt egyharmad illet, a legifjabb pedig a tevék kilenced részét kapja.”

Halála után felolvasták Sufi végakarátát, amelyen a tanítványok nagyon meghökkentek, mert ésszerűtlennek tartották azt. Egyikük azt mondta: „Hagyjuk a tevéket közös tulajdonunkban.” Másikuk tanácsot kért valakitől, s azt továbbította: „Azt mondták nekem, hogy a végrendelethez legközelebbi megoldást készítsük el.” Egy bíró azt javasolta, hogy adják el a tevéket, és osztozzanak meg a pénzen. Egy másik bíró azt mondta, hogy érvénytelen és értelmetlen a végakarát, mert az arányok betarthatatlanok.

Ezután gondolkodóba estek, mert úgy érezték, hogy kell lenni valami rejtett bölcsességnek a Mester hagyatékában, s ezért elkezdtek kérdezősködni azután, hogy ki tudja megoldani ezt a problémát.

Akiket találtak, mind tévúton jártak, mígnem Hazat Ali ajtaja elé nem értek. Ő azt mondta: „Nektek kell döntenetek, de van egy javaslatom: adok nektek egy tevét. A tizennyolc tevéből kilenc, a fele a legidősebbet illeti. A második tanítvány az összesnek a harmadát kapja, vagyis hatot. Az utolsó tanítványnak kilenced jár, amely két teve. Ez így tizenhét teve. Egy teve, az enyém, megmarad, ezt én visszakapom.

Így történt, hogy a tanítványok új Mestert találtak maguknak.

Forrás:

Education for Conflict Resolution. A training for Trainers Manual. UNICEF United Nation Children's Fund. Education for Development, 1997.

Dividing camels (154. old.) Leopard and fodder (153. oldal)

P3 (És akkor egymásnak estünk ...)

Osztokodás

A gyerekek háromfős csoportokat alakítanak ki. Fontos, hogy most más csoportokban dolgozzanak, mint az előző feladatok során. (Csoportalakításhoz használjunk színes lapokat, minden színből helyezünk el hármat, az azonos színeket választók kerüljenek egy csoportba)

Kiadjuk a csoportoknak a feladatot (D3 melléklet), és meghatározzuk, hogy a csoportok mennyi idő alatt jussanak egyezsége. (15 perc)

Az osztokodási feladat akkor a legegyszerűbb, ha hat darab édességet kell elosztaniuk a gyerekeknek, de választhatunk számukra izgalmasabb elosztandó tárgyakat is (a pénzt kerüljük).

Fontos, hogy az elosztás tárgya legalább jelképesen, jelen legyen a csoportban.

Miután megtörtént a döntés, a gyerekek egyénileg válaszolnak a feladatban (D3 melléklet) szereplő kérdésekre.

Készülünk fel arra, hogy az osztokodás erős érzelmi hullámokat válthat ki, figyeljünk arra, hogy senki ne érezhesse magát kifosztva, kirekesztve.

Szólítsuk meg azokat a gyerekeket, akik esetleg érzelmi veszteséget szenvedtek a feladat során.

Szükség esetén fordítsunk időt közös megbeszélésre is, a feszültségek feloldása érdekében.

P4 (És akkor egymásnak estünk...)**A konfliktusról****A konfliktus****A) A konfliktusok keletkezése és megoldási módjaik**

Magyarországon ma a „konfliktus” szónak van valamelyes pejoratív felhangja. Ha valakinek „konfliktusa van” másokkal, az attól fél, hogy összeférhetetlen embernek tarthatják.

Mi másként gondolkodunk a konfliktusról:

Véleményünk szerint az mindenhol előfordul, nem „ördögtől” való, hanem a problémamegoldás lehetőségeinek hordozója, ha a kezelésére megfelelő eszközök állnak a konfliktus szereplőinek a rendelkezésére.

A konfliktus a békés változtatás eszköze – és így módon a stabilitás kulcsa – is lehet a szervezetekben, közösségeken belül, akár csak a társadalom egészében.

A demokrácia működésmódja szükségessé is teszi az egyéni - és csoportérdekek folyamatos kifejeződését, egyeztetését, és az ennek megfelelő változtatást.

A konfliktusok mentén sarkítottnak fejeződnek ki a különböző vélemények, érdekek, ez sarkallja az embereket arra, hogy a konfliktus ellenére is megfogalmazzák egymásra utaltságukat, és előre vívő megoldásokat keressenek. Ilyen módon a konfliktusok egy magasabb rendű egyensúly hordozói, teherbíró, bizalomteli kapcsolatok alapjai is lehetnek, ha megfelelően kezelik őket.

B) A konfliktusok lehetséges okai

a) Kapcsolati konfliktusok, amelyeket:

erős érzelmek,

téves észlelések, sztereotípiák (előítéletek),

kommunikációs zavarok,

sorozatos negatív viselkedések okoznak.

b) Értékkonfliktusok, amelyek azon alapulnak, hogy:

gondolatokat és viselkedéseket más kritériumok (értékrend) alapján ítélik meg a szereplők,

az elérendő célok alapvető értékekkel terheltek,

különböző a szereplők életfelfogása, vallása, meggyőződése stb.

c) Strukturális konfliktusok, amelyeket:
a források egyenlőtlen elosztása,
az egyenlőtlen ellenőrzési lehetőségek,
az egyenlőtlen hatalmi viszonyok,
a földrajzi, fizikai, környezeti tényezők, amelyek gátolják az együttműködést,
az időhiány okoz.

d) Információs eredetű konfliktusok, amelyeknek az oka:
az információhiány,
a téves információk,
különböző vélemények arról, hogy mi a fontos információ,
az információ eltérő értelmezése,
az értékelés eltérő volta.

e) Érdekkonfliktusok, amelyek oka:
az egymással ténylegesen szemben álló,
vagy csak a szereplők felfogása szerint ellentétben álló érdekek.

A fenti konfliktusok közül van néhány, amelyek által kiváltott konfliktusok vita során nem oldhatók meg, csak súlyosbodnak, vagy nem változnak:

Az emberek értékkonfliktusaiban például nincs más megoldási lehetőség, mint eljutni egymás értékeinek megértéséhez, elfogadásához. A konfliktusok győztes–vesztes, vesztes–vesztes, a kompromisszummal és a győztes–győztes eredménnyel végződnek, attól függően, hogy a konfliktusban lévő felek milyen mélyen érintettek, mennyire felkészültek a konfliktusok konstruktív, erőszakmentes megoldásában. A konfliktusok kezelése során a jellegzetes magatartások, stratégiák az ELKERÜLŐ, VERSENGŐ, KOMPROMISSZUMKERESŐ, ENGEDÉKENY, PROBLÉMAMEGOLDÓ. Az a szerencsés, ha a helyzettől függően, az emberi kapcsolatok fontosságától függően változatosan alkalmazzuk a különböző stratégiákat.